

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman hyväksyminen

Kaupunginhallitus 20.11.2023 § 273
420/02.02.00/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus muutti merkittävästi kuntien taloutta. Uudistuksen yhteydessä kuntien verorahoitusta leikattiin hyvinvointialueelle siirtyneitä kustannuksia vastaavasti.

Uudistuksen vaikutus kuntatalouteen näkyy täysimäärisesti vasta vuonna 2024, kun ns. verohännät poistuvat ja peruspalvelujen valtionosuus tarkistetaan todellisia siirtyneitä kustannuksia vastaavaksi. Kauhavan osalta tämä tarkoittaa talouden merkittävää kiristymistä verorahoituksen supistuessa noin 2,4 miljoonalla eurolla vuoden 2023 talousarvioon verrattuna.

Kaupunginhallitus on antanut 5.6.2023 vuoden 2024 talousarvion laadintaohjeet. Lautakunnat ovat palauttaneet talousarvioesityksensä 1.9.2023 mennessä. Konserni- ja henkilöstöjaosto on kokouksissaan 27.9.2023 ja 12.10.2023 käsitellyt henkilöstösuunnitelman vuosille 2024–2026 ja 12.10.2023 vuoden 2024 talousarviossa tytäryhtiöille asetettavat tavoitteet.

Kaupunginhallitus on kokouksissaan 2.10.2023 ja 3.10.2023 tutustunut lautakuntien käyttötalouden tuloarvio- ja määrärahaesityksiin sekä ehdotuksiin lautakuntien strategisiksi tavoitteiksi. Lisäksi kaupunginhallitus tutustui vuosien 2024–2026 investointiesityksiin. Kestävä kuntatalous -toimikunta on käsitellyt talousarviota neljässä kokouksessaan ja ohjeistanut viranhaltijoita talousarvion jatkovalmistelussa. Henkilöstösuunnitelma on käsitelty työsuojelu- ja yhteistyötoimikunnassa 11.10.2023 ja kaupunginhallituksessa 30.10.2023.

Talousarvion valmistelua on jatkettu viranhaltijatyönä. Työn tuloksena on valmistunut

- käyttötalousosan tuloarviot ja määrärahat vuodelle 2024
- tuloslaskelma vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2026

- investointiohjelma vuodelle 2024 ja investointisuunnitelma vuosille 2025–2026
- rahoituslaskelma vuosille 2024–2026

Talousarvio 2024 & taloussuunnitelma 2024–2026 -kirja on valmisteltu näiden pohjalta.

Alla taulukko vuoden 2024 talousarvioesityksen keskeisistä luvuista:

Toimintatuotot, ulkoiset	6.228.970 €
Valmistus omaan käyttöön	105.990 €
Toimintakulut, ulkoiset	46.525.690 €
Toimintakate	40.190.730 €
Verotulot	31.902.000 €
Valtionosuudet	14.490.700 €
Vuosikate	4.780.470 €
Poistot ja arvonalennukset	5.762.820 €
Tilikauden alijäämä	791.730 €
Investointimenot	15.625.700 €
Rahoitusosuudet investointeihin	486.100 €
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50.000 €
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10.334.130 €
Lainakannan muutos	9.424.370 €
Lainakanta 31.12.2024	74.464.000 €
Lainakanta / asukas 31.12.2024	5.074 €
Tuloveroprosentti	9,10 %
Henkilöstön määrä	526,46

Taloussuunnitelma on sitova talousarviovuoden 2024 osalta. Vuosien 2025–2026 osalta suunnitelma on ohjeellinen.

Talousarvio on valtuustoon nähden sitova ulkoisten erien osalta bruttomääräisenä. Käyttötalouden määrärahat, tuloarviot ja strategiset tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia toimielintasolla.

Investointien osalta talousarvio on sitova toimielintasolla hankkeittain (vähintään 1.000.000 euron yksittäiset investoinnit) tai hankeryhmittäin. Toimielin voi kohdistaa hankeryhmätasoisia määrärahaa investointisuunnitelmassa määriteltäisiin investointikohteisiin tai lautakunnan määrittelemiін kohteisiin.

Talousarviokirja on oheismateriaalina.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Vesa Rantala

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelman liitteen mukaisena. Tilikauden 2024 budjetoitu tulos muodostuu 791.730 euroa alijäämäiseksi. Investointien nettomäärä on 15.089.600 euroa.

Kaupunginhallitus valtuuttaa hallintojohtajan tarvittaessa tekemään talousarviokirjaan teknisluonteisia tarkistuksia.

Asian käsittely

Jari Välikangas ehdotti, että talousarviokirjaan lisätään seuraavaa:

”Härmä-sali puretaan aikaisintaan kesäkuussa 2027. Sitä ennen kaupunki tekee päätöksen salin jatkokäytöstä, korvaavasta tilasta tai Härmä

Areenan laajennuksesta. Tämä päätös tulee huomioida alakoulun pihasuunnitelmassa.”

Harri Ojanperä, Risto Mattila, Sirpa Lammi ja Mika Kankaansyrjä kannattivat Välikankaan ehdotusta.

Keskustelun kuluessa kaupunginjohtaja yhtyi Välikankaan tekemään, Ojanperän ym. kannattamaan ehdotukseen.

Tuula Mäki-Fränti esitti, että Korttesjärven puukoululle varataan investointiosaan 50.000 euron suunnittelumääräraha.

Petri Hietämäki esitti, että investointimääräraha ”muut rakennukset” pienennetään 400.000 euroon. Sirpa Lammi kannatti Hietämäen ehdotusta.

Harri Ojanperä esitti, että Korttesjärven puukoulun hankesuunnitteluun myönnetään 35.000 euron investointimääräraha, joka lisätään korvamerkittynä muiden rakennusten määrärahaan (uusi määräraha 635.000 euroa). Mika Kankaansyrjä ja Risto Mattila kannattivat Ojanperän ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että Jari Välikankaan talousarviokirjaan esittämä lisäys viedään talousarviokirjaan.

Edelleen puheenjohtaja totesi, että Tuula Mäki-Fränthin esitystä ei ole kannatettu. Koska Petri Hietämäki ja Harri Ojanperä ovat molemmat tehneet kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeavan, kannatetun ehdotuksen, on toimitettava kaksi äänestystä.

Puheenjohtaja ehdotuksesta ensimmäinen äänestys hyväksyttiin suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksenä siten, että kaksi kauimpana kaupunginjohtajan ehdotuksesta olevaa ehdotusta, eli Petri Hietämäen ehdotus muiden rakennusten investointimäärärahan pienentämisestä 400.000 euroon ja Harri Ojanperän ehdotus muiden rakennusten määrärahan korottamisesta 635.000 euroon, josta 35.000 euroa korvamerkittään Korttesjärven puukoulun hankesuunnitelman laadintaan, asetetaan vastakkain. Toisessa äänestyksessä ovat vastakkain ensimmäisen äänestyksen voittanut ehdotus ja kaupunginjohtajan ehdotus, jonka mukaan muihin rakennuksiin osoitetaan 600.000 euron määräraha.

Ensimmäinen äänestys hyväksyttiin suoritettavaksi siten, että Harri Ojanperän ehdotusta määrärahan korottamisesta 635.000 euroon kannattavat äänestävät ”jaa” ja Petri Hietämäen ehdotusta määrärahan pienentämisestä 400.000 euroon kannattavat äänestävät ”ei”.

Ensimmäisessä äänestyksessä annettiin.

- 8 ”jaa”-ääntä
- 4 ”ei”-ääntä.

Harri Ojanperän ehdotuksen puolesta äänestivät Teemu Hakala, Emma Kivikangas, Risto Mattila, Tuula Mäki-Fränti, Harri Ojanperä, Tiina Roumio, Jari Välikangas ja Mika Kankaansyrjä.

Petri Hietämäen ehdotuksen puolesta äänestivät Petri Hietämäki, Aapo Kamppinen, Sirpa Lammi ja Susanna Saarimaa.

Puheenjohtaja totesi, että Harri Ojanperän ehdotus jatkaa toiseen äänestykseen.

Puheenjohtajan ehdotuksesta toinen äänestys hyväksyttiin suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksenä siten, että kaupunginjohtajan ehdotusta kannattavat äänestävät ”jaa” ja Harri Ojanperän ehdotusta kannattavat äänestävät ”ei”.

Toisessa äänestyksessä annettiin

- 4 ”jaa”-ääntä
- 8 ”ei”-ääntä.

Kaupunginjohtajan ehdotuksen puolesta äänestivät Petri Hietamäki, Aapo Kamppinen, Sirpa Lammi ja Susanna Saarimaa.

Harri Ojanperän ehdotuksen puolesta äänestivät Teemu Hakala, Emma Kivikangas, Risto Mattila, Tuula Mäki-Fränti, Harri Ojanperä, Tiina Roumio, Jari Välikangas ja Mika Kankaansyrjä.

Puheenjohtaja totesi Harri Ojanperän ehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan esityksen siten muutettuna, että

- Muut rakennukset -hankkeen investointimäärärahaa korotetaan 635.000 euroon ja määrärahasta korvamerkitään 35.000 euroa käytettäväksi Korttesjärven puukoulun hankesuunnitelman laaditaan
- Jari Välikankaan ehdottama tekstilisäys viedään talousarviokirjaan.

Pöytäkirjaan merkittiin, että

- kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.16
- kokousta jatkettiin klo 19.37
- Esa Puronvarsi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20.21
- kokous keskeytettiin tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20.38
- kokousta jatkettiin klo 20.55.

Lisätietoja

Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
